

A csillagszemű

*Sütő András újra csendes,
Elzúgtak forradalmai*

– *tolult volna tollamra születésnapj bökkerszegetként, harmonizálván az ő mindenkori mórlikáló kedélyével, de végigszaladt tekintetem polcomon sorjázó kötetei tekintélye során, s mélyből hangzubatag támadt, Kolbaas és Szervét Mihály, Zetelaki Gábor eget ostromló bangja, szólít Gedeon, a pompás, még Félrejáró Salamon is s Nagy Sándor szűzai gyermekei, „anyjuk nyelvén csiripelve, mint tanítómesék parányi madarai, melyek egykor az oroszlánt megették”. Dehogys csendes Sütő András, dehogys. Teremtett hősei, pizstrángxikkánású szavai tovább hasogatják a fölénk szövődő vakhomályt.*

*Forradalmi elzúgtak bizony. Traktoraival az agrár-, nagy füstjével az ipari, a szocialista forradalom, hagyván sebeket is kikötött lelkek pányváin. A '89-es hazug, nagy decemberi álforradalom előtt, mely fél szemét sodorta csillagnak az égre, jó harmad emberöltővel már emelte fejét: „Hitemben megsalatkoztam, Uram.” Sütő nem árva fűszálként billeget erre-arra a Fennvaló ajkai közt, világújulása a kevesek közül valóan volt megélten katartikus, kiábrándultsága érintkezett nemzedékem akkortájt való eszmélésével, s ragyogtatta föl az **Anyám könnyű álmot ígér** korszakfeltáró poézisét.*

Sütő András későbbi esszéivel és drámáival egyetemes magyar, majd fordítások révén világirodalmi régiókba magasodván, egyaránt megismerhette a megbecsülést és a magas csúcsokra hágók légszomját.

Kis siserék, kik hetente inggel, zoknival együtt váltanak paradigmát, leszentebevezik, feledvén, hogy az ő tejét is isszák. Mert mennyivel szegényebbek lennénk idáig elhozott mondatainak, szavainak fehérje-biányában, a civil kurázsitól az írói bátorságig feszülő, minden suvadásnak indult erdélyi értéket megköthő, anyanyelvet lombosító egyetemességigénye nélkül.

Mindenkori sorsmécsesek sorsa a Herder-díjas, Kossuth-díjas Sütő Andrásé. Lassacskán kiüntetést sem vehet át anélkül, hogy lokálisan féltékenység és irigység parázs nyilai ne érnék.

Példája int: ha elbagyni nem is, de fölbe emelkedően be lehet látni még Transsylvaniaiát, Eldorádóját a szegénységnek, hol próbára tett lelkek közül Adyval szólhatna hátra ő is: „Milyen bígfejűek a törpék, hagynának egy kicsit magamra, Krisztusuccse, magam megtörnék.”

Vethetitek rágcsálók elé a könyveit, színpadjaitokról lesöpörhetitek darabjait, Sütő András egyik szomorú szeme e földön látva lát, a másik új csillag a júniusi égen, s néz, csak néz titeket.

(2002)

Elment Szavaink Nagyfejedelme

Mindannyiunkat szíven ütött a hír: Sütő András is kiszökött az Idő satu-markából. Erdélyi és egyetemes nemzeti közösségünk egyik legtisztábban látója immár nemcsak sor-sunkért való küzdelemben kivert fél szemével, de teljes ölelő tekintettel néz le odafentről mireánk.

Tamási Áronunk óta erdélyi sorsgondoktól átszótt írói lét még nem csiholt ily fényes, máglyáról pattant csillagot egünkre. Volt ő földi vonulásában diadalmas és átkozott-kárbozott, de maradt immáron több mint negyedszázada Szavaink Nagyfejedelme.

*Szülőföldhűséget sugalló címeivel: **Süket egek alatt / Maradok, másként nem tehetek** – széles e világon minden magyar hívve gyászolja, s mert az utóbbi évtizedeke ütésközelét állva a magasban maradt, remélhetőleg hűséges ellenségei is.*

*Anyjával együtt a nyelv és nemzet könnyű álmot ígért neki, bennünket ébren tartót.
Úgy legyen! ☒*

(2006)

A reformáció genfi emlékművénél, Bocskay szobra előtt